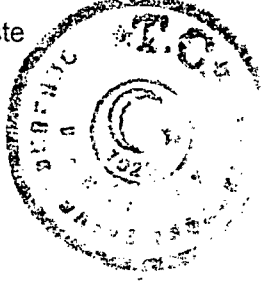

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/2789
Karar No : 2008/3352

Davacı : Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş.
Susam Sokak No.26 80060 Cihangir- İSTANBUL
Vekilleri : Av. H.Behçet Çoşkun,Av.Ahmet Kurutluoğlu-Aynı adreste
Davalı : Rekabet Kurumu - ANKARA
Bilkent Plaza B-3 Blok 06880 Bilkent-ANKARA
Vekili : Av.Nagehan Özaseyhan - Aynı adreste

İstemin Özeti : 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlâl edildiği belirtilerek,aralarında davacının da bulunduğu teşebbüslere idari para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 05.01.2006 tarih ve 06-02/45-7 sayılı kararının,davacı şirkete ilişkin kısmının iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : 4054 sayılı Kanun'un 36.maddesinin son fıkrasında, rekabet uzman ve yardımcılarının meslek personeli sıfat ve yetkilerini taşıyacaklarının açıkça ifade edildiği,Rekabet Kurumu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Meslek Personelinin Görevleri başlıklı 67.maddesinde; "Başkan tarafından verilecek görev üzerine Kanun'un 40 ve 41.maddelerinde düzenlenen araştırmaları yapmak; Kurul soruşturma yapılmasına karar verdiği takdirde soruşturmanın raportörlüğünü yapmak" görevinin yer aldığı,4054 sayılı Kanun'un 43.maddesine göre Kurul tarafından görevlendirilen raportörlerin soruşturmayı yürütürken Kanun'un 14 ve 15.maddelerindeki yetkilerini kullanabilecekleri de 44. maddede açıkça ifade edildiğinden, soruşturma heyetinin yetkileri konusunda herhangi bir tereddütün bulunmadığı,yargı yoluna başvurulması halinde zamanaşımının kesileceği,Rekabet Kurulu kararının usul ve hukuka uygun olduğu ve iptalini gerektirecek bir sebebin bulunmadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Erkan DEMİRTAŞ'ın Düşüncesi : Davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Mürteza GÜLER'in Düşüncesi : Dava, Rekabet Kurulu'nun 05.01.2006 günlü, 06-02/45-7 sayılı kararının davacıya ilişkin kısmının iptali istemiyelâ açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar" başlıklı 4.maddesinin birinci fıkrasında, "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır." hükmüne yer verildikten sonra ikinci fıkrasında, bu haller örnekleme yoluyla (a), (b), (c), (d), (e) ve (f) bentleri olarak sayılmış ve (a) bendinde, mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/2789
Karar No : 2008/3352

şartlarının tespit edilmesi ile (b) bendinde, mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü hallerinin birinci fıkraya kapsamına giren hal olduğu belirlenmiştir.

Anılan Kanunun 4.maddesinin ikinci fıkrasının gerekçesinde ise, en sık rastlanan rekabeti sınırlama anlaşmalarının örnek olarak sayıldığı ve bu tür anlaşmaların bizatihi yasak olduğu, fıkroda zikredilen örneklerin tahdidi değil tadadi olduğu ayrıca belirtilmiştir.

Ayrıca Kanun'un 4. maddesinde; bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesinin, teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil edeceği, ekonomik ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her birinin uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabileceği hükme bağlanmıştır.

4054 sayılı Kanun'un 16.maddesinin ikinci fıkrasında ise; bu Kanun'un 4'üncü ve 6'ncı maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği Kurul kararı ile sabit oranlara, bir yıl önceki mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirin yüzde onuna kadar para cezası verileceği belirtilmiş; dördüncü fıkrasında da; Kurulun para cezası verirken, kastın varlığı, kusurun ağırlığı, ceza uygulanan teşebbüs veya teşebbüslerin pazar içindeki gücü ve muhtemel zararın ağırlığı gibi unsurları dikkate alacağı öngörülmüştür.

Dava konusu Rekabet Kurulu kararının incelenmesinden; Gübre Üreticilere Derneği, Toros Gübre ve Kimya Endüstrisi A.Ş. (Toros Gübre), Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş. (BAGFAŞ), Ege Gübre Sanayi A.Ş. (Ege Gübre), Gübre Fabrikaları T.A.Ş. (GÜBRETAS), İstanbul Gübre Sanayi A.Ş. (İGSAŞ) ve Türkiye Gübre Sanayii A.Ş. (TÜGSAŞ)'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti açısından yapılan incelemede, 1998, 1999 ve 2000 yıllarında gübre satış fiyatlarını anlaşarak tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesini ihlal ettikleri; anılan gübre üreticilerinin 1996-99 yılları arasında Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği ile Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'nin gerçekleştirdiği toplu gübre alım ihalelerine uyumlu eylem halinde belli bölgeleri ve dolayısıyla bu bölgelerde tedarik edilen miktarları paylaşmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesini ihlal ettikleri; tüm gübre üreticilerinin, 1998 yılında rakip konumdaki ithalatçı kuruluşların faaliyetlerini zorlaştırmaya yönelik olarak anlaşmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesini ihlal ettikleri sonucuna varılarak, 4054 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca davacıya 1999 yılı net satışları üzerinden idari para cezası verildiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda belirtildiği üzere 4054 sayılı Kanun'un 4.maddesinde, rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, hukuka aykırı bulunarak yasaklanmış olup, bu kapsama giren hallerin nelerden ibaret olduğu örnekleme suretiyle belirlenmiştir. Bunun yanında, bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda, piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/2789
Karar No : 2008/3352

talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesinin, teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil edeceği ifade edilerek, rekabete aykırı anlaşmada olduğu gibi uyumlu eylem de yasaklanmıştır.

Soruşturma raporu ve eki belgelerin incelenmesinden; davacı teşebbüsün, gübre satış fiyatlarını rakip üretici teşebbüslerle anlaşarak tespit etmek, 1996-1999 yılları arasında toplu gübre alım ihalelerinde uyumlu eylem halinde belli bölgeleri ve dolayısıyla bu bölgelerde tedarik edilen miktarları paylaşmak, Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği'nin 1999 Sonbahar İhalesine uyumlu eylem halinde girmemek, 1998 yılında rakip konumdaki ithalatçı kuruluşların faaliyetlerini zorlaştırmaya yönelik olarak diğer teşebbüslerle anlaşmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği sonucuna ulaşıldığından, gerek tespit edilen ihlaller, gerekse bu ihlallerin ağırlığı ve niteliğine göre takdir edilen ceza oranı ve uygulanan para cezası açısından dava konusu Kurul kararının davacı teşebbüse ilişkin kısmında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Öte yandan davacı tarafından ileri sürülen iddialar, Rekabet Kurulu kararını hüküken sakatlayıcı nitelikte bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce duruşma için taraflara önceden bildirilmiş bulunan 25.03.2008 tarihinde davacı vekili Av.H.Behçet Çoşkun ile davalı idare vekili Av.Nagehan Özseyhan'ın geldiği,Danıştay Savcısının hazır bulunduğu görülmekle açık duruşmaya başlandı. Taraflara usulüne uygun söz verilip dinlendikten ve Danıştay Savcısının düşüncesi alındıktan sonra, taraflara son kez söz verilip, duruşma tamamlandı.Dava dosyası incelenip, gereği görüldü:

Dava,4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlâl edildiği belirtilerek,aralarında davacının da bulunduğu teşebbüslere idari para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 05.01.2006 tarih ve 06-02/45-7 sayılı kararının,davacı şirkete ilişkin kısmının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 3. maddesinde, teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birlikler teşebbüs birliği olarak tanımlandıktan sonra, Kanun'un 4. maddesinde "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu,bu hallerin belirgin örneklerine yer verilmek suretiyle hüküm altına alınmış ve " Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/2789
Karar No : 2008/3352

bölgelerinin rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder.

Ekonomik ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir" hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükümlerle, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak açıkça yasaklanmıştır.

4054 sayılı Kanun'un 16.maddesinin ikinci fıkrasında ise; bu Kanun'un 4'üncü ve 6'ncı maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği Kurul kararı ile sabit olanlara, bir yıl önceki mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirinin yüzde onuna kadar para cezası verileceği belirtilmiş; dördüncü fıkrasında da; Kurul'un para cezası verirken, kastın varlığı, kusurun ağırlığı, ceza uygulanan teşebbüs veya teşebbüslerin pazar içindeki gücü ve muhtemel zararın ağırlığı gibi unsurları dikkate alacağı öngörülmüştür.

Dava dosyasının incelenmesinden, Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin Rekabet Kurumu kayıtlarına, 10.3.2000 tarih ve 883 sayı ile intikal eden ve " Gübre Üreticileri Derneği, Toros Gübre ve Kimya Endüstrisi A.Ş., Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş. ve Ege Gübre Sanayi A.Ş.'nin, 28.2.2000 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2000/93 sayılı Bakanlar Kurulu kararına karşı çıktıkları için gübre satışlarını durdurduklarını ilân ettikleri ve bunu uyguladıkları; gübre üreticilerinin gizli anlaşma ve müşterek hareket ile tekelleşme sürecine girdikleri; gübre üreticisi olan altı kuruluşun Gübre Üreticileri Derneği bünyesinde biraraya gelerek fiyat anlaşmaları yaptıkları, yapacakları zam oranlarını kararlaştırdıkları, ekonomik gerekçelerle açıklanamayacak kadar yüksek oranlarda zam yaptıkları, açılan ihalelere anlaşarak katıldıkları, 2000/93 sayılı Bakanlar Kurulu kararına tepki göstermek amacıyla piyasaya mal vermeyi kestikleri ve pazardaki davranışlarında müşterek hareket ettikleri ve rekabet etmekten kaçındıkları" iddialarını içeren şikâyet başvurusu üzerine yapılan soruşturma sonucu; davacı BAGFAŞ Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş.'nin a) Gübre satış fiyatlarını rakip üretici teşebbüslerle anlaşarak tespit etmek, 1996-1999 yılları arasında Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği ile Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'nin gerçekleştirdiği toplu gübre alım ihalelerinde, diğer teşebbüslerle uyumlu eylem halinde belli bölgeleri ve dolayısıyla bu bölgelerde tedarik edilen miktarları paylaşmak, TKKMB'nin 1999 sonbahar ihalesine diğer teşebbüslerle uyumlu eylem halinde girmemek, 1998 yılında rakip konumdaki ithalatçı kuruluşların faaliyetlerini zorlaştırmaya yönelik olarak diğer teşebbüslerle anlaşmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiğine, b) Kanun'un 16. maddesinin 2. fıkrası uyarınca Bağfaş'a 1999 yılı net satışlarının %2,41 (yüzde iki virgül kırkibir)'i oranında 965.498,03 YTL. para cezası verilmesine, gübre üreticisi teşebbüslerin yukarıda belirtilen rekabet ihlâllerine son vermelerine, ayrıca söz konusu teşebbüslerin kendi aralarında veya GÜD vasıtasıyla bilgi alışverişi vb. yollarla rekabet koordinasyonuna yol açacak davranışlarda

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/2789
Karar No : 2008/3352

bulunmamalarına karar verildiği anlaşılmaktadır.

Dava konusu kararın alınmasına konu edilen tüm delillerin; ilk inceleme ve soruşturma raporlarında, yazılı ve sözlü savunmalarında yer aldığı görüldüğünden, bu anlamda yeniden soruşturma açılmasını ve yapılmasını gerekli kılan bir hususun da bulunmaması nedeniyle, Danıştay kararındaki gerekçe doğrultusunda, soruşturmacı üyenin bulunmadığı Kurul toplantısında, mevcut üyelerle yeniden karar alınmasında hukuka aykırılık görülmemiştir.

Dava dosyası ve dava konusu işlemin tesisine esas alınan ve aşağıda yer verilen belgelerin incelenmesinden, İGSAŞ'ta ve GÜBRETAS'ta bulunan 15.4.1998 tarihli "Destekleme Ödemelerindeki Gecikmelerin Fiyatlara Yansıtılması" başlıklı belgedeki fiyatların Toros Gübre, BAGFAŞ, GÜBRETAS ve Ege Gübre tarafından uygulandığından, zımni olarak kabul ettikleri bir fiyat tespiti anlaşması yaptıkları ve söz konusu teşebbüslerin Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettikleri, GÜBRETAS'ta bulunan 20.4.1998 tarihli belgeden, gübre üreticilerinin Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği (TKKMB) ile fiyat uyumlaştırması yapmak suretiyle fiyat tespiti yaptıkları, Toros Gübre, BAGFAŞ ve GÜBRETAS'ta bulunan üç belgeden ise, gübre üreticilerinin TKK'ya verecekleri fiyatlar ile bayi fiyatlarının eşitlenmesi hususunda ortak çalışmalar yaptıkları, TKK'nın 1998 Sonbahar ihalesi öncesinde, Toros Gübre, BAGFAŞ, GÜBRETAS, İGSAŞ, TÜGSAŞ ve Ege Gübre'nin arasında, gübre satış fiyatlarının tespit edilmesine yönelik anlaşma yapıldığı, söz konusu anlaşmayla, özellikle arz fazlası olan kompoze gübrelerde, 1998 yılı kompoze gübre kullanım sezonunda yüksek bir fiyat birikmeliği ve istikrarı sağlandığı, özellikle kompoze gübrelerde Temmuz 1998 tarihinde başlayan ve devam eden süreçte, Toros Gübre, BAGFAŞ, TÜGSAŞ, Ege Gübre, İGSAŞ ve GÜBRETAS arasında fiyat tespiti anlaşması yapıldığı anlaşıldığından, söz konusu teşebbüslerin Kanun'un 4 üncü maddesini ihlâl ettikleri, Toros Gübre tarafından TÜGSAŞ, GÜBRETAS, BAGFAŞ, Ege Gübre ve İGSAŞ'a 21 Ekim 1999 tarihinde gönderilen faks mesajının ekinde yer alan anlaşma metni ve Toros Gübre tarafından 21 Ekim 1999 ve 2 Kasım 1999 tarihlerinde diğer gübre üreticilerine gönderilen metinler ve mesajlardan Toros Gübre, BAGFAŞ, İGSAŞ, GÜBRETAS, TÜGSAŞ ve Ege Gübre'nin; TKK'nın 2000 ilkbahar ihalesi öncesinde biraraya gelerek TKK'ya yapacakları toplu satışların fiyatlarını ve diğer tüm satış koşullarını tespit ettikleri, TKK'ya yaptıkları toplu satışlarda verecekleri fiyatları, bayilerine yönelik satış fiyatlarında da uygulamaya karar verdikleri, TKK'ya ve bayilerine verdikleri fiyatların uyumlaştırılmasını ve bu fiyatlar arasında belli bir farkın korunmasını sağladıkları, ithalatçı fiyatlarından kaynaklanabilecek, bayi pazarındaki farklı fiyatları, pazarı bozucu faaliyetler ve dolayısıyla aralarındaki fiyat anlaşmalarının uygulanmasına tek engel olarak gördükleri anlaşıldığından, Toros, BAGFAŞ, GÜBRETAS, İGSAŞ, TÜGSAŞ ve Ege Gübre'nin, 1999 yılında, TKK'nın 2000 ilkbahar ihalesi öncesinde biraraya gelerek fiyat tespiti anlaşması yaptıkları ve Kanun'un 4 üncü maddesini ihlâl ettikleri, Toros Gübre ve GÜBRETAS arasında düzenlenen, birbirlerinden gübre alım koşullarını belirleyen "Gübre Tedarik Anlaşmaları"nda

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/2789
Karar No : 2008/3352

yer alan bazı hükümler aracılığıyla da, fiyat tespiti yapıldığı, GÜBRETAS'ın Toros Gübre'ye gönderdiği 26 Kasım 1999 tarihli faks, Toros Gübre'nin Genel Müdürü Esin Gökan'ın not defterindeki ifadeler, 30.9.1996 tarihli ve Dernek toplantısı başlıklı metin, 9 Haziran 1998 tarihinde BAGFAŞ'ın İstanbul'daki genel merkezinde yapılan GÜD toplantısından sonra, Toros Gübre Genel Müdür Yardımcısı Yavuz Kuran'ın defterine aldığı notta, TTK ihalesi öncesi Toros Gübre, GÜBRETAS ve TÜGSAŞ arasında ihaleden hangi firmanın ne kadar pay alacağı hususunda görüşmeler yapıldığı, adı geçen teşebbüsler arasında, ihaleden önce, miktar paylaşımına ilişkin işbirliği yaptıkları, gübre üreticilerinin TTK ihalelerinde, bölgesel bir paylaşım içinde oldukları ve belirlenen bölgelerinde (üreticilerin fabrika ve yakın bölgeleri) birbirlerini zorlamayarak, daha çok, ithalatçıların girdiği ihalelerde bu firmalar ile rekabete girdikleri; 1997, 1998 ve 1999 ilkbahar ihalelerinde, ithalatçıların katıldığı ihalelerde nispeten daha yoğun bir rekabet yaşandığı, 1997, 1998 ve 2000 yılları DAP gübresi için sonbahar ihaleleri açık eksiltme turları incelendiğinde, yalnızca üreticilerin katıldığı eksiltmelerin en fazla 6 tur sürdüğü, oysa ithalatçıların da dahil olduğu açık eksiltmelerde 43 tura kadar çıktığı, Türkiye Şeker Fabrikaları ihalelerinde de, TTK ihalelerine benzer şekilde, gübre üreticilerinin fabrikalarına yakın bölgelerde daha fazla ihale kazandıkları ve İGSAŞ örneğinde olduğu gibi, fabrika bölgelerinde daha yüksek fiyat uyguladıkları ve bu durumun nakliye avantajı ile açıklanamaması, nakliye avantajlarına rağmen kendi fabrika bölgelerinde yüksek fiyatlardan ihale kazanmaları, ithalatçıların katıldığı ihalelerde uzak bölgeler olmasına karşın daha rekabetçi fiyat vermeleri ve söz konusu ihalelerdeki açık eksiltme turlarının daha uzun sürmesi hususları göz önüne alındığında; Toros Gübre, BAGFAŞ, Ege Gübre, GÜBRETAS, İGSAŞ ve TÜGSAŞ'ın, Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği ile Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'nin gerçekleştirdiği toplu gübre alım ihalelerinde, belli bölgeleri ve dolayısıyla bu bölgelerde tedarik edilen miktarları uyumlu eylem halinde paylaştıkları ve Kanun'un 4 üncü maddesini ihlâl ettikleri anlaşılmaktadır.

TKK'nın 1999 Yılı Sonbahar İhalesine Topluca Katılmama iddiası yönünden; İGSAŞ Genel Müdür Yardımcısı Yavuz Tütüncü'nün odasında "GÜBRE ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ" başlıklı, adı geçen kişinin kendi el yazısıyla yazılmış iki sayfadan oluşan toplantı notlarından; Haziran-Temmuz 1999 döneminde gerçekleştirilen TTK'nın 1999 Sonbahar ihalesine Toros Gübre, İGSAŞ, TÜGSAŞ, Ege Gübre ve BAGFAŞ'ın katılmadıklarının anlaşılmaktadır. Toros Gübre'de elde edilen ve 11.11.1999 tarihinde GÜD'ün Ankara'daki merkezinde yapılan toplantıda Esin Gökan tarafından alınan notların yer aldığı belgelerden, TTK'nın 1999 sonbahar ihalesine de gübre üreticilerince atıfta bulunduğu ve bu ihaleye DAP'ın ihale dışı kalması ve şartnamede istenilen değişikliklerin TTK tarafından yapılmaması nedeniyle katılmadıklarının söz konusu teşebbüslerce teyit edildiği, yine, 23.11.1999 tarihli TTK ihalesine de girmemek için ihale gününden 5 gün önce bir toplantı yapılmasına karar verildiği, bu çerçevede, TTK'nın kontrol ettiği GÜBRETAS dışındaki soruşturma tarafı beş gübre üreticisinin ihaleye katılmama sebebinin, 1999 Sonbahar İhalesinde TTK'nın DAP gübresini

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/2789
Karar No : 2008/3352

ihale dışı bırakması ve gübre üreticilerinin şartnamede yapılmasını istediği değişiklikleri yapmamasının olduğu,gübre üreticisi beş teşebbüsün söz konusu ihaleye katılmama nedeninin, bireysel iradeleri ile verdikleri bir karar olmadığı, adı geçen teşebbüslerin arasındaki koordinasyonun da buna işaret ettiği,TKK'nın 1999 Sonbahar gübre alım ihalesine GÜBRETASŞ dışındaki üreticilerin girmemesinin, söz konusu ihaleye daha az teşebbüsün katılmasına yol açtığı,söz konusu beş teşebbüsün işbirliği halinde ihaleye katılmamasının, bahse konu ihale açısından rekabeti bozucu ve kısıtlayıcı bir sonuç yarattığından, TKK'nın 1999 Sonbahar ihalesine, Toros Gübre, İGSAS, TÜGSAŞ,BAGFAŞ ve Ege Gübre'nin ortak bir iradeyle birlikte hareket ederek uyumlu eylem halinde katılmadıkları sonucuna ulaşılmaktadır .

İthalatçıların Faaliyetinin Zorlaştırılması açısından ise; Toros Gübre'nin Genel Müdürü Esin Gökan'ın not defterinden alınan ve "Dernek Toplantısı 30.9.1996 İstanbul" başlıklı belgede, Standart Satış Şartnamesi'nin imzalandığı günkü toplantının notlarından gübre üreticilerinin TKK ihaleleri gibi toplu gübre alım ihalelerinde de, ithalatçılara pazar payı vermemek için uzlaşma niyetinde oldukları anlaşılmaktadır. İGSAŞ'ta yapılan 2.9.1998 tarihli GÜD'de gübre üreticisi kuruluşlar arasında yapılan toplantıya ait "GÜNDEM" başlıklı yazının arka sayfasında yer alan el yazısı notlardan, ve İGSAŞ'ın 25.11.1998 tarihinde,(2.9.1998 tarihindeki Dernek toplantısından yaklaşık iki buçuk ay sonra) aldığı 486 sayılı Yönetim Kurulu Kararı'nın 9'uncu maddesinden ithalatçıların, üreticilerin bayilerine mal satmasını ve toplu satış ihalelerine girmesini engellemeye yönelik faaliyetlerinin olduğu anlaşıldığından,Toros Gübre, BAGFAŞ, Ege Gübre, GÜBRETASŞ, İGSAŞ ve TÜGSAŞ'ın, 1998 yılında, rakip konumundaki ithalatçı kuruluşların faaliyetlerini zorlaştırmaya yönelik olarak anlaşmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesini ihlâl ettikleri görülmektedir.

Gübre Üreticilerinin Birbirleriyle Doğrudan Yaptıkları Bilgi Alış Verişleri açısından da;gübre üreticisi şirketlerin, GÜD aracılığıyla bazı bilgilere ulaşmalarının yanısıra birbirlerine doğrudan fiyat bilgilerini, TKK ihalesi öncesi teklif mektuplarını, ihalelerde uygulanacak standart satış koşullarını gönderdikleri,gübre üreticisi şirketlerin üst düzey yöneticilerinin katılımıyla GÜD'de gerçekleştirilen toplantılarda, fiyat tespiti, pazar paylaşımı gibi rekabet ihlallerinin gerçekleştirilmesine zemin oluşturabilecek bilgi değişiminin, yıllar boyunca devam ettiği, bu kapsamda gübre üreticilerinin, birbirlerine fiyat sirkülerlerini, TKK ihaleleri öncesinde teklif mektuplarını gönderdikleri veya aralarında yaptıkları telefon görüşmeleri, Dernek toplantıları ile sağladıkları iletişimle, bilgi değişiminde buldukları ve bu değişimin pazardaki fiyat tespiti, pazar paylaşımı gibi rekabet ihlallerinin oluşumunu kolaylaştıran bir zemin yarattığı,gübre üreticilerinin GÜD bünyesinde yaptıkları toplantıların şirket genel müdürleri seviyesinde yapıldığı ve bu toplantılarda , sezon değerlendirmesi, arz talep durumu, satış politikaları, fiyatlar, maliyetler, satış sistemleri gibi pazara ilişkin konuların görüşüldüğü, Toros Gübre, BAGFAŞ, Ege Gübre, İGSAŞ, GÜBRETASŞ ve TÜGSAŞ'ın gerek kendileri arasında gerekse GÜD vasıtasıyla bilgi alışverişini yoluyla rekabet koordinasyonuna yol açacak davranışlarda buldukları;İGSAŞ'ta tespit edilen "Gübre Üreticileri Derneği" başlıklı belgede

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/2789
Karar No : 2008/3352

yer alan Toros Gübre Genel Müdürü Esin Gökan'ın ifadelerinden,TKK'nın 1999 Sonbahar gübre alım ihalesine beş gübre üreticisi kuruluşun uyumlu eylem halinde katılmadıkları anlaşılmaktadır.

Bu durumda, davacı BAGFAŞ Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş.'nin, gübre satış fiyatlarını rakip üretici teşebbüslerle anlaşarak tespit etmek, 1996-1999 yılları arasında Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği ile Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'nin gerçekleştirdiği toplu gübre alım ihalelerinde, diğer teşebbüslerle uyumlu eylem halinde belli bölgeleri ve dolayısıyla bu bölgelerde tedarik edilen miktarları paylaşmak, TKKMB'nin 1999 sonbahar ihalesine diğer teşebbüslerle uyumlu eylem halinde girmemek,1998 yılında rakip konumdaki ithalatçı kuruluşların faaliyetlerini zorlaştırmaya yönelik olarak diğer teşebbüslerle anlaşmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiği açık olduğundan,Kanun'un 16. maddesinin 2. fıkrası uyarınca 1999 yılı net satışlarının %2,41 (yüzde iki virgül kırkbir)'i oranında 965.498,03 YTL.para cezası uygulanmasında ve gübre üreticisi teşebbüslerin yukarıda belirtilen rekabet ihlallerine son vermelerine,ayrıca söz konusu teşebbüslerin kendi aralarında veya GÜD vasıtasıyla bilgi alışverişi vb. yollarla rekabet koordinasyonuna yol açacak davranışlarda bulunmamlarına karar verilmesinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine, aşağıda dökümü yapılan 120,70.-YTL yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına,Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 1.100,00.-YTL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, artan 15,00 YTL posta giderinin istemi halinde davacıya iadesine 25.03.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Ali	Suna	Turan	Zümrüt
ÖZTÜRK	ÖZTÜRK	TÜRKOĞLU	KARAKAYA	ÖDEN

YARGILAMA GİDERLERİ

Başvuru Harcı : 18,60.-YTL
Karar Harcı : 25,10.-YTL
YD Harcı : 19,90.-YTL
Vekâlet Harcı : 2,10.-YTL
Posta Gideri + : 55,00-YTL
TOPLAM : 120,70.-YTL

